

JÄRVILÄHDE

2025 nro: 5

Enäjärvi

Poikkipuoliainen

Tervalampi

Huhmarjärvi

Tervetuloa lohjalaisen Bonnen tehtaanmyymälään!

Kattava valikoima
Bonnen tuotteita

Vaihtuvia
tarjouksia

Myyntieriä
erikoishinnoin

Bonne™
ARCTIC HAPPY JUICERY

TEHTAANMYYMÄLÄ

🕒
Avoinna
ma-pe klo 10.30-17.30

📍
Mäntynummentie 8
08500 Lohja as
bonnejuomat.fi

SINUT ON KUTSUTTU!

LASYN VUOSIKOKOUS

Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistys
ry:n vuosikokous järjestetään
keskiviikkona 28.5.2025 klo 18 Ojakkalan
Urheilutalolla

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.
Kokouksen aluksi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö
ry:n (LUVY) hankepäällikkö Jussi Vesterinen kertoo
ajankohtaiset kuulumiset Siuntionjoki 2030 -vesistövision
tilanteesta.

Kokouksessa on kahvitarjoilu.

Osoite: Kenttätie 4, Ojakkala

Kun haluat kokousaineiston etukäteen, ilmoittaudu
kokoukseen sähköpostitse: VIHDIN.LASY@GMAIL.COM

**Lämpimästi tervetuloa mukaan vaikuttamaan
puhtaampien vesien puolesta!**

Terveisin, Lasyn hallitus

Järvi- lähde

Siuntionjoen latvajärvien
suojeluyhdistys Lasy ry

Perustettu: 1993

Lehden numero: 5

Päätoimittaja:

Juha Uusitalo

Lehtitoimikunta:

Mauno Haapala

Vaula Hacklin

Mikko Ilomäki

Matti Väänänen

Ulkoasu ja taitto:

Varpu Mikola, Liina Sievinen

Etu- ja takakansikuva:

Petteri Kiiskilä

Levikki: 5 000 kpl

Mainosmyynti:

jarvilahde@gmail.com

Painotyö:

PunaMusta, Forssa

Miksi sait Järvilähde-lehden? Lehti jaetaan vapaaehtoisvoimin toiminta-alueen postilaatikoihin.

SISÄLTÖ

- 3 Sinut on kutsuttu
- 5 Pääkirjoitus: Ajatuksia rannalta – juhlaa ja paljon toivoa
- 7 Järvialueen kartta
- 8 Puhtaat vedet ovat Vihdin elinvoiman perusta
- 11 Kunnostusrintamalla suurten onnistumisten vuosi
- 15 Saalistilastot
- 17 Onnistunut hoitokalastus on hyvin suunniteltu prosessi
- 19 Valokeilassa – Jorma Luhtasela
- 23 Ecobaits on muoviton innovaatio
- 27 Terveiset Siuntionjoen alkulähteitä – vastuullista matkailua sukupolvelta toiselle
- 29 Lasyn jäseneksi?
- 31 Stella Natura Oy – luonnon tähti jalostaa järviemme hoitokalastussaalista
- 35 Enäjärven tulevaisuus näyttää lupaavalta
- 37 Vesi virtaa ajassa ja vastuu siirtyy sen mukana
- 41 Vesiensuojelussa tapahtuu
- 43 Joutsen ja demokratia

Pääkirjoitus

JUHA UUSITALO

Puheenjohtaja
Siuntionjoen latvajärvien
suojeluyhdistys ry

AJATUKSIA RANNALTA – JUHLAA JA PALJON TOIVOA

Hyvä lukija!

Aika tarkkaan vuosi sitten käsittelin tällä palstalla haaveilua ja unelmointia. Nimesin yhteiseksi unelmaksemme ympäristömme paremman tilan. Samalla totesin, että tahtoa ja tehtävää riittää. Matka haaveesta tavoitteeksi ei välttämättä ole pitkä, eikä työskentely tarkoita sitä, etteikö laiturinnokassa saisi välillä sulkea silmät ja uneksia.

Tätä kirjoittaessani edellytykset näiden haaveiden toteutumiselle ovat kasvaneet merkittävästi: rahoituksemme on nimittäin turvattu aina vuoteen 2030 asti. Sellaisesta en ehkä osannut viime kesänä järvelle katsellessani edes haaveilla! Se mahdollistaa kunnianhimoiset tavoitteet sekä toimenpiteet, jotta haaveet voivat muuttua todellisuudeksi.

Tämä lehti olkoonkin juhlanumero. Sivuilla pääset lukemaan niin rahoituksesta, tavoitteista, tahdosta kuin toimenpiteistäkin. Korostan, että tämä kaikki on mahdollista, koska olemme toimineet yhdessä. Meistä jokainen on tahtonut ja toiminut, ja olen siitä kiitollinen. Luontomme on siitä kiitollinen.

Erityiskiitoksen lausun poikkeuksellisen suurelle määrälle yrityksiä, jotka ovat halunneet panostaa

työhömmme. Yritysten yhteiskunta- ja ympäristövastuun merkitystä ei voi liikaa korostaa. On upeaa, että nämä vastuut tunnustetaan ja tunnustetaan. Me kaikki toimijat yhdessä näytämme suuntaa kohti parempaa huomista.

Edellytykset haaveiden toteutumiselle ovat kasvaneet merkittävästi

Mitä parempaan huomiseen siten kuuluu, ja mistä jatkossa haaveilemme? Tietenkin lähiluonnosta, jossa voi elää ja oleskella, jota voi ihailla ja josta voi nauttia. Siihen kuuluvat lähijärvet, joissa voi virkistäytyä, uida ja kalastaa – ja joiden rannoilla voi kesäpäivänä torkahtaa ja uneksia hieman lisää.

Rannoilla tehdään myös töitä – esimerkkinä mainittakoon Ojakkalan uimarannan kunnostus viime kesänä. Kiitän lämpimästi kaikkia toimintakauden talkoisiin osallistuneita ja toivotan teidät tervetulleiksi mukaan jatkossakin. Lähijärvemme kaiapaavat meidän kaikkien apua.

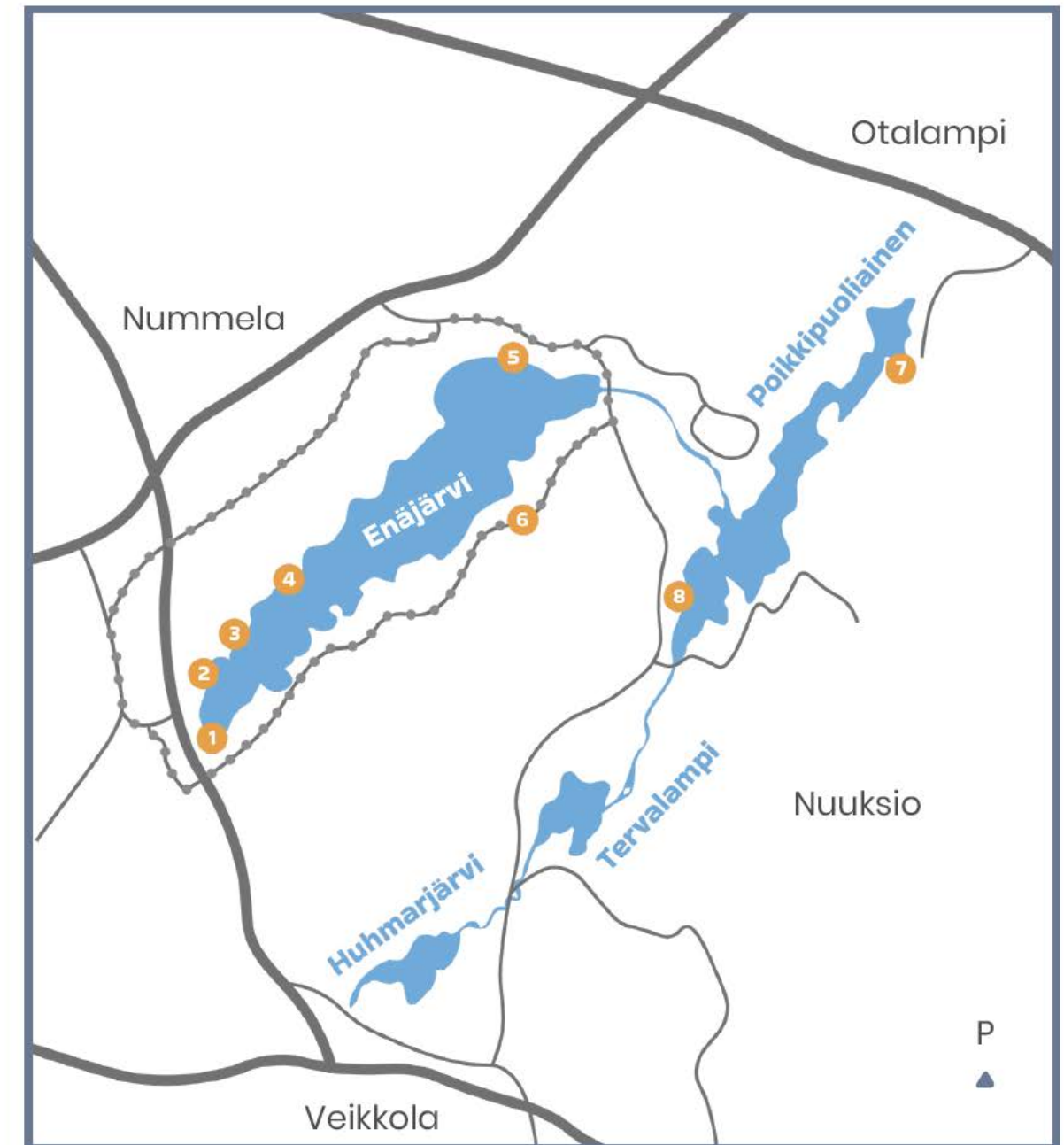
Lähijärvemme ovat osa myös suurempaa kokonaisuutta. Enäjärvi, Poikkipuoliainen, Tervalampi ja Huhmarjärvi ovat osa Siuntionjoen vesistöä, ja niiden suojelu on osa Itämeren suojelua mitä suurimmassa määrin.

JÄRVIALUEEN KARTTA

Sjöman Helsingin Nosturit Oy on vuodesta 1952 toiminut Suomen vanhin nosturiyritys. Sjöman vuokraa ajoneuvonostureita ja muita nostoihin ja kuljetuksiin liittyvää kalustoa rakennustyömaille ja teollisuuteen sekä kaikille hyvää nostopalvelua tarvitseville. Vuokraus tapahtuu kuljettajineen ja sisältää nostotyön lisäksi myös muuta oheispalvelua kuten työn suunnittelua.

Yrityksen päätoimipiste sijaitsee Helsingin Tapulikaupungissa. Ensisijainen markkina-alue on Etelä-Suomi, mutta varsinkin suurempien koneiden ja haalustöiden osalta markkina-alue on koko Suomi. Kotkassa sijaitseva toimipiste palvelee Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan seutua. Kotkassa yritys toimii aputoiminimellä **Kehä-Liftit**. Kesällä 2018 tehty liiketoimintakauppa **Espoon Nosturikeskus Oy Pohjanväre**en kanssa vahvistaa kapasiteettia erityisesti Länsi-Uudellamaalla.

1 Enäjärven lintutorni	5 Ojakkalan matonpesupaikka
2 Enäjärven matonpesupaikka	6 Tour de Enäjärvi
3 Enärannan uimaranta	7 Paratiisin keittokatos
4 Pyykkikallion kota	8 Poikkipuolaisen ranta

Kuva: Helena Kuusholma

PUHTAAT VEDET OVAT VIHDIRIN ELINVOIMAN PERUSTA

ERKKI EEROLA
Vihdin kunnanjohtaja

Vesiensuojelu ei ole vain ympäristöteko, se on investointi tulevaisuuteen. Se on elinvoimaisemman kunnan, terveemmän luonnon ja kestävä kehityksen perusta. Vihdissä voi olla ylpeä, että olemme yhdessä kuntalaisten, järjestöjen ja yritysten kanssa ottaneet vahvan roolin vesiensuojelussa. Määrätietoinen työ tuottaa tuloksia ja uusien rahoituspäätösten myötä Siuntionjoen latva-vesien kunnostaminen saa entistä enemmän vauhtia.

Luonto ja vesistöt ovat olleet minulle aina tärkeitä. Olen kasvanut ympäristössä, jossa veden äärellä vietetyt hetket ovat merkinneet rauhaa, virkistystä ja yhteyttä luontoon. Puhtaat järvet ja joet eivät ole vain kauniita maisemia, vaan ne ovat elinvoiman lähde meille kaikille. Siksi koen vahvasti, että niiden suojelu on paitsi velvollisuus myös arvokas mahdollisuus – investointi, jonka vaikutukset ulottuvat pitkälle tulevaisuuteen.

Siuntionjoki on yksi Uudenmaan arvokkaimmista jokivesistöistä. Se saa alkunsa Vihdin Numme-

lan Enäjärvestä ja laskee Pikkalanlahteen. Jokivesistö ja sen valuma-alue ulottuvat myös Lohjan, Kirkkonummen ja Inkoon kuntien alueille. Siuntionjoen ekologinen tila on tyydyttävä koko matkaltaan, mutta jokivarressa sijaitsevien järvien tila vaihtelee huonosta hyvään, ollen pääosin välttävä. Joki kuuluu suurelta osin Natura 2000-suojeluohjelmaan ja on ainoa Uudenmaan erityissuojeltavaksi ehdotettu jokivesistö.

Vesiensuojelu ei tapahdu hetkessä. Se vaatii pitkäjänteistä sitoutumista ja konkreettisia tekoja. Enäjärven ja Poikkipuolalaisen kunnostustoimet ovat jo osoittaneet tuloksia. Tehokalastuksen myötä

särkikalajien määrää on vähennetty, ja ravinnekuormituksen pienentämiseksi on tehty maatalouden vesien suojelutoimia. Nyt työ laajenee entistä kattavammaksi – Tervalampeen ja Huhmarjärveen on käynnistetty hoitokalastus ja ravinnekuorman vähentämiseen tähtäävät toimet. Samalla valmistellaan uusia ratkaisuja, joiden avulla vedenlaatua voidaan parantaa entisestään.

Siuntionjoki 2030 -vesistövisio on todellinen lupaus tulevaisuudelle

Työ ei ole pelkästään ympäristötoimi, vaan sillä on merkittäviä vaikutuksia myös ihmisten hyvinvointiin ja alueen elinvoimaisuuteen. Puhdas vesi, elinvoimainen ympäristö ja kestävät ratkaisut tekevät Vihdistä yhä houkuttelevamman paikan asua, yrittää ja vieraila. Yhteistyö kuntien, valtion ja paikallisten toimijoiden kesken on avainasemassa. Yhdessä olemme enemmän kuin yksin.

Siuntionjoki 2030 -vesistövisio ei ole vain suunnitelma paperilla, vaan todellinen lupaus tulevaisuudelle. Uudenmaan ELY-keskus on jo vahvistanut rahoitustaan vuosille 2025–2026, ja kuntien sitoutuminen

mahdollistaa pitkäjänteisen työn jatkumisen. Nyt meillä on mahdollisuus näyttää suuntaa muille ja luoda malli, joka toimii myös muualla Suomessa. Tämä työ ei ole vain luonnonsuojelua, tämä on investointi elinvoimaan ja tulevien sukupolvien hyvinvointiin.

Tämä työ vaatii rohkeutta ja uskoa tulevaan. Vesiensuojelu ei ole pelkästään velvollisuus, se on mahdollisuus rakentaa parempaa ja kestävämpää huomista.

PÄIVITIMME VILJELYN KAURASKANTOISEMMAKSI.

On hyvä haastaa totuttua, jotta maailma menee eteen päin. Siksi päätimme päivittää niinkin perusjutun kuin kauran kasvatuksen 2020-luvulle. Niin sanotussa Kaura 2.0-viljelyssämme viljelijä seuraa pellon sielunelämää satelliittikuvien, mittarien, skannausten ja analyysien avulla saadakseen tietoa, mikä milloinkin kannattaa.

Tämä itse kehittämämme tulevaisuuden resurssiviisas ja kaikin puolin väkylampi viljelytapa tukee luonnon monimuotoisuutta ja tekee kaurasta ravintorikkaampaa. Näin voittavat kaikki – pallo, pelto, pörriäinen ja puuron syöjä.

Kaiken tämän tarkoituksena on ruokkia onnellisuutta. Tutustu nerokkaaseen viljelyyn: myllarin.fi

**Rakentajan
Konevuokraamo**

**YHDESSÄ
ENEMMÄN**

**KONEVUOKRAAMO
SELG RENT**

**VAIVATONTA
VUOKRAUSTA**

ESPOO

KERAVA

HELSINKI

RAISIO

Soita 050 2481

SRG-URAKOINTI OY
Mittatie 20, 01260 VANTAA
puh. 040 350 1320
info@srgyhtiot.fi
www.srgyhtiot.fi

SRG

**Maarakennus
Himilä Oy**

Laadukasta
maarakennusta
vuodesta 1999

M. Tiainen

SOITAPPA

**MIKOLLE, JOS HALUAT, ETTÄ
ALKAA**

MAAMASSAT

LIKKUMAAN!

MIKKO TIAINEN
040 527 7394

VIHTILÄISTÄ PALVELUA!

KUNNOSTUSRINTAMALLA SUURTEN ONNISTUMISTEN VUOSI

Siuntionjoen kunnostuksen kannalta viimeinen vuosi on ollut poikkeuksellisen merkittävä. Kunnostustoimenpiteissä on edetty suunnitelmien mukaan saaden paljon uutta aikaa. Vuonna 2024 katkolla ollut Elinvoimainen ja esteetön Siuntionjoki 2030 -vesistövision rahoitussopimus sai jatkoa, kun valuma-alueen kunnat allekirjoittivat sopimukset rahoituksesta vuoteen 2030 asti. Useampivuotisen rahoitussopimuksen tekivät myös yrityksistä Rosk'n Roll Oy Ab, Yara Suomi Oy, Prysmian Group Finland Oy ja Suur-Seudun Osuuskauppa SSO. Siuntionjoen latvajärvien kunnostuksen rahoitukseen sitoutui myös Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistys ry, ja hoitokalastukseen suunnattu lahjoitus saatiin lisäksi Länsi-Uudenmaan Säästöpankkisäätiöltä. Kirsikkana kakun päällä Microsoft päätti loppuvuodesta lahjoittaa peräti 500 000 dollaria Siuntionjoen kunnostamiseen. Kyseessä on poikkeuksellisen iso yksittäinen lahjoitus, josta myös mm. MTV uutisoi. Perusrahoitus kokonaisuudessaan kuudelle vuodelle on merkittävä, noin 1 900 000 euroa.

Voisi sanoa, että Siuntionjoen kunnostuksen rahoitus ja kunnostustoimien jatko on turvattu tuleville vuosille. Toisaalta samanaikaisesti ainakin ympäristöministeriön vesiensuojeluun jaettavat määrärahat ovat merkittävästi pienenevässä. Siuntionjoki 2030 -vesistövision periaate on hakea omarahoitusta vastaan hankeavustusta, missä olemme onnistuneet vii-

me vuosina erinomaisesti. Vuosina 2018–2024 omarahoitus yli tuplattiin. Hankkeiden kautta saatavat avustukset ovat edelleen olennainen osa toimintaamme ja mahdollistavat aina vaikuttavampien vesien-suojelutoimien toteuttamisen. Pyrkimyksemme ja toiveemme on saada vastarahaa Siuntionjoen kunnostustoimille myös tulevana vuosina.

Merkittävä omarahoitus mahdollistaa myös sellaisia toimenpiteitä, joihin ei hankeavustusta tällä hetkellä voi saada. Sellaisia ovat esimerkiksi pelloille levitettävien maanparannusaineiden tarjoaminen viljelijöille. Maanparannusaineilla voidaan kustannustehokkaasti vähentää ravinteiden pääsyä pelloilta vesistöihin, mikä hyödyttää paitsi vesistöjä myös maanviljelijöitä. Siuntionjoki 2030 -vesistövision maanparannusainekampanja on suunnitteilla vuoden 2025 aikana.

Syksyllä 2024 jätettiin Uudenmaan ELY-keskukselle kaksi hankehakemusta: ensimmäinen latvajärvien hoitokalastuksen jatkamiseksi vuoteen 2027 asti ja toinen Siuntionjoen vesistön muihin kunnostustoimiin. Tänä vuonna käynnistetään Helsingin yliopiston kanssa kymmenkunta Siuntionjoen järveä kattava sedimenttitutkimus, jossa selvitämme järvien sisäisen kuormituksen suuruutta. Enäjärven sisäisestä kuormituksesta saimme mielenkiintoisia tuloksia jo vuonna 2024 Helsingin yliopiston tutkijan, Olga Tammeor-gin, tutkimuksista.

**Maanparannusaineilla
voidaan
kustannustehokkaasti
vähentää ravinteiden
pääsyä pelloilta
vesistöihin**

POSITIIVISESTI SUOMALAINEN.

**VANTAAN
SÄHKÖ- JA TELEURAKOINTI**

Sähkö-, tele-, antenni- ja valokuitutyöt ammattitaidolla.

vstu
VANTAAN SÄHKÖ- JA
TELEURAKOINTI OY

WWW.VSTU.FI | MYynti@VSTU.FI
PUH. 044 0551 459

SÄHKÖ

TELE

ANTENNI

VALOKUITU

Enäjärven tehokalastus on purrut – Poikkipuoliaisella tulokset ovat lupaavia

Viime vuonna päättyi Enäjärven kolmivuotinen tehokalastus. Seuraavaksi siirrytään ylläpitävään hoitokalastukseen (syysnuottaus). Tehokalastuksen tulokset ovat sitä mitä toivottiin: järven ravinnepitoisuudet ja levämäärät ovat selvässä laskussa. Kalaston ekologinen tila on muuttunut huonosta tyydyttäväksi. Kalaston keskikoko on kasvanut ja lukumäärä pienentynyt. Ahvenella menee tällä hetkellä vahvasti, mutta kuhien poikasia ei ole pariin vuoteen havaittu. Asian-
tuntija-arvioiden mukaan syynä lienee ahvenkan-
nan runsastuminen. Tilannetta seurataan myös tänä vuonna ja kuhaistutusten tarvetta arvioidaan. Enäjär-
ven kirkastumisen myötä matalilla alueilla on havait-
tu vesikasvillisuuden runsastumista, mikä on luonnol-
lista rehevissä järvissä. Varsinkin uposkasvillisuus voi
ylläpitää tehokkaasti järven kirkasta tilaa, joten vesi-
kasveihin kannattaa lähtökohtaisesti suhtautua posi-
tiivisesti. Joukossa voi olla myös vieraslajeja, kuten ve-
siruttoa. Vesiruton torjunta on haastavaa, joten siihen
ryhtymistä on syytä harkita ja tarvittaessa tehdä se
suunnitelmallisesti. LUVYssä seuraamme Enäjärven
vesikasvillisuuden tilannetta, kuulemme mielellämme
havaintoja vesikasvillisuuden kehityksestä ja autam-

me niihin liittyvissä kysymyksissä. Poikkipuoliaisel-
ta, Tervalammelta ja Huhmarjärveltä saatiin vuonna
2024 ennätykselliset särkikalasaaliit. Kaikilla kolmella
järvellä päästiin reilusti yli 100 kiloon hehtaaria koh-
ti, joten tänä vuonna toiveena on nähdä vedenlaa-
dussakin aiempaa selvempää vastetta. Poikkipuoliai-
sen kalastusmääriä ja saaliita on nyt saatu nostettua
vuosi vuodelta ylöspäin ja samanaikaisesti levämää-
rä on kääntynyt laskuun. Seuraamme mielenkiinnolla,
jatkuuko aleneva trendi tänäkin vuonna. Samaa odo-
tamme myös Tervalammella ja Huhmarjärvellä.

Latvajärvien valuma-alueelle uusia kunnostuksia

Vesistöjen kannalta on tärkeää jatkaa määrätietoista
työtä ulkoisen kuormituksen vähentämiseksi. Enäjär-
ven valuma-alueella on tehty viime vuosina kunnos-
tuksia ja kunnostuskokeiluja. Aikanaan rakennettuja
kosteikoita ja laskeutusaltaita on tyhjennetty, eroo-
siosuojattu ja laajennettu. Työtä on määrää jatkaa
myös tänä vuonna. Riilahden kosteikkoon asennet-
tiin kelluvia kosteikkosaaria, joilla voidaan lisätä kos-
teikkojen syvien altain ravinteiden pidätyskykyä.
Kosteikkosaarien toiminta perustuu niillä kasvaviin
kasveihin, joiden juuret ottavat ravinteet suoraan ve-
destä.

Sedimentin poistomahdollisuuksia pohditaan

Syksyllä Vihdin vesistöpäivillä keskusteltiin sedimen-
tin ravinteista ja kuormituksesta sekä niiden poisto-
mahdollisuuksista. Tilaisuudessa kuultiin Helsingin
yliopiston tutkijan, Olga Tammeorgin, Enäjärvellä te-
kemistä sedimenttitutkimuksista. Saimme kuulla, että
sisäinen fosforikuormitus järvessä on edelleen voima-
kasta – järven mittavasta tehokalastuksesta huolimatta.
Fosforikertymiä on tietyissä osin järveä enemmän.
Sedimentistä kesäisin vapautuvat fosforivarannot ai-
heuttavat oman ongelmansa jatkossakin, ellei niistä
päästä eroon. Laura Härkönen, erikoistutkija Suomen
ympäristökeskuksesta, kertoi Kauniaisten Gallträsk-
kin myönteisistä vedenlaatutuloksista järvellä teh-
dyn imuruoppauksen seurauksena. Sedimentin pois-
to on kallis toimenpide. Enäjärven tai Poikkipuoliaisen
kokoisessa järvessä koko järven imuruoppaus lienee
toiveajattelua. Tiettyjen ”hot spot” -alueiden käsittely
sen sijaan voisi olla realistista. Edes 40 kertaa Enäjär-
veä pienemmästä Gallträskistä ei ruopattu koko jär-
ven alaa. Tänä vuonna tehtävä laajempi sedimentti-
tutkimus antaa lisätietoa myös mm. Poikkipuoliaisen,
Tervalammen ja Huhmarjärven sedimentin ravinteis-
ta. Tulosten pohjalta keskustelua on hyvä jatkaa.

JUSSI VESTERINEN

Hankepäällikkö

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Kuva: Annu Huotari

Oletko myymässä kotiasi?

Pyydä minut ilmaiselle
arviointikäynnille.

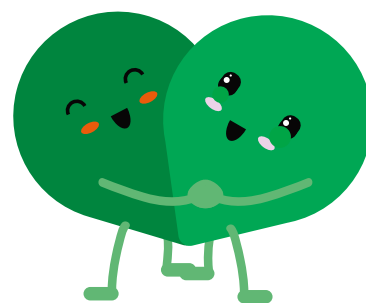
Hanna Johansson
Yrittäjä, Ylempi Kiinteistönvälittäjä
YKV, LKV, LVV
hanna.johansson@asuntokauppalkv.fi
p. 040 571 4764

#suurellasydämellä
www.asuntokauppalkv.fi

TEEMME YHDESSÄ
OMASTA KOTISEUDUSTA
PAREMPAA PAIKKAA ELÄÄ

Lue lisää: sso.fi/pieniahviatekoja

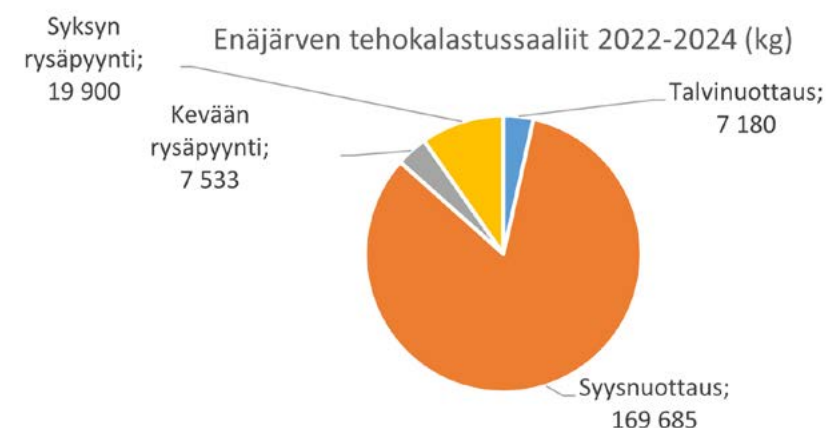

Timanttiporaus

TEHO

ENÄJÄRVEN JA POTEHU-JÄRVIEN SAALISTILASTOT 2022-2024

Enäjärven hoitokalastussaaLiit (kg) menetelmittäin

Enäjärvellä toteutettiin vuosien 2022-2024 aikana:
Talvinuottausapajia 44 kpl
Syysnuottausapajia 131 kpl
Rysäpyyntivuorokausia 3413 vrk (rysien määrä * pyyntivuorokausi)

Poikkipuolialaisen hoitokalastussaaLiit (kg) sekä apajat / pyyntivuorokaudet 2022-2024

Poikkipuolialainen	kg	Apaja/vuorokausi
Poikkipuolialainen 2022, vuotta	8 000	5
Poikkipuolialainen 2023, vuotta	12 750	17
Poikkipuolinen 2024, rysä	1 570	342
Poikkipuolinen 2024, vuotta	21 035	42
Yhteensä	43 355	

Tervalammen ja Huhmarjärven hoitokalastussaaLiit (kg) sekä apajat 2022-2024

Tervalampi ja Huhmarjärvi	kg	Apaja
Tervalampi 2023	650	5
Huhmarjärvi 2023	1 907	6
Tervalampi 2024	6 370	12
Huhmarjärvi 2024	6 770	11
Yhteensä Tervalampi	7 020	
Yhteensä Huhmarjärvi	8 677	

Kuva: Petteri Kiiskilä

ONNISTUNUT HOITOKALASTUS ON HYVIN SUUNNITELTU PROSESSI

Enäjärven tehokalastushankkeessa ei keskitytty ainoastaan kalastukseen, vaan myös hoitokalastusprosessin jatkuvaan kehittämiseen ja parantamiseen. Tehokalastusvaiheen onnistuminen vaati onnistuakseen taustoitusta, suunnittelua, seuranta, monen toimijan yhteistyötä sekä avointa viestintää. Prosessissa tunnistettiin kolme vaihetta: vesistön nykytilan kartoitus ja tavoitteiden asettaminen, toteutus ja käytännön toimenpiteet sekä seuranta. Koko prosessin avaintekijäksi tunnistettiin yhteistyö ja viestintä.

Prosessin näkökulmasta katsottuna hoitokalastus alkoi jo kunnostussuunnitelman kartoitustyössä, jossa selvitettiin järven lähtötilanne sekä kuormitustekijät. Lähtötilanteen tunnistamisen jälkeen määriteltiin tavoitteet, joiden määrittelyssä huomioitiin tarve hoitokalastuksen merkittävään tehostamiseen sekä siitä seuraavaan pitkäjänteiseen ylläpitoon. Tavoitteiden asettamisessa ja hoitokalastuksen suunnittelussa määriteltiin myös käytettävissä olevat resurssit – hankitaanko hoitokalastus muualta ostopalveluna ja paljonko on resursseja toteuttaa omana työnä. Lisäksi laskettiin eri kalastusmenetelmien saalistavoitteet, jotka pohjautuivat järvellä aiemmin tehtyihin hoitokalastuksiin sekä tiedossa olevaan hoitokalastusten hintatasoon.

Toteutusvaihe sisälsi varsinaisen kalastuksen lisäksi myös valmistelevia töitä, kuten luvitukset ja kalastuksen operointipaikkojen valmistelut. Enäjärven hankkeessa hoitokalastukset vaativat myös hankintalain mukaiset kilpailutukset, eli myös urakoitsijoiden kilpailuttaminen kuului valmisteleviin tehtäviin. Var-

sinaiisiin toimenpiteisiin liittyivät kalastuksen lisäksi esimerkiksi saalisotanta sekä kalasaaliin ohjaaminen hyötykäyttöön.

Seurannalla saadaan taas tietoa vedenlaadun sekä ravintoverkon muutoksista ja hoitokalastuksen vaikuttavuudesta koko prosessin ajan. Enäjärven hankkeessa seurattiin toimenpiteiden vaikutusta veden laatuun (mm. a-klorofylli ja kokonaisravinnepitoisuudet) ja eläinplanktoniin (lukumäärä ja biomassa, lajiisto, keskikoko). Lisäksi toteutettiin ostopalveluna vuonna 2024 standardoitu koeverkkokalastus.

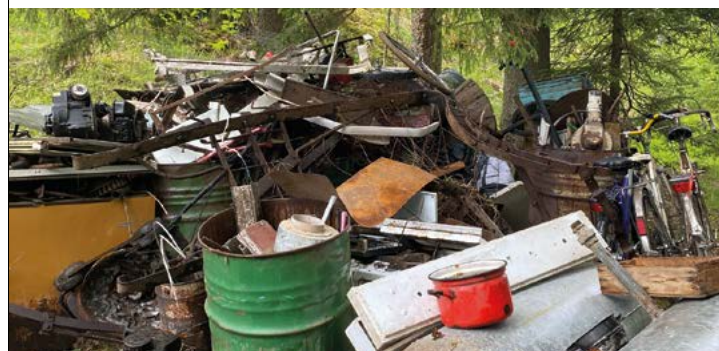
Yhteistyö ja viestintä ovat ratkaisevia hoitokalastusprosessin onnistumisessa. Edellä mainittuja hoitokalastusprosessin vaiheita ovat olleet teke-mässä useampi organisaatio sekä henkilö. Viestinnän suhteen Enäjärven ja alapuolisten vesistöjen hoitokalastuksista tiedotettiin LUVYn kanavissa, mutta ennen kaikkea Lasyn toimesta erittäin aktiivisesti. Tällä viestinnällä selvästi tavoitettiin myös kohderyhmä, sillä hanke tunnistettiin paikallisesti hyvin. Paikallisten suhtautuminen järven tilan parantamiseksi hoitokalastamalla on ollut positiivista. Avoin ja jatkuva viestintä onkin luonutkin luottamusta ja sitoutumista hankkeen eri vaiheisiin, mikä puolestaan on edistänyt hankkeen sujuvaa toteutusta ja pitkäjänteistä vaikuttavuutta.

MAJ RASILAINEN

Aluekoordinaattori, vesistö- ja kala-asiantuntija
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Siivotaanko teiltäkin romut nurkista?

Nyt on mainio tilaisuus laittaa romut kiertoon. Noudamme romumetallit kahmariautolla, joten nouto onnistuu helposti, nopeasti ja siististi. Myös vaikeampien kappaleiden purkaminen ja paloittelu, sekä tonttien tyhjennystyöt onnistuvat. Kysy meiltä ajankohtaiset hyvityshinnat. Meille kelpaa kaikki metalliromu:

- Romuautot
- Maatalousromu
- Kaivinkoneet, traktorit, puimurit
- Säiliöt, siilot ja tankit
- Palkit, pellit ja harjateräs
- Johdot, putket, akkuromu

p. 0201443685 ■ info@romukeinanen.fi

JOH DIN

Kaupan tekijöitä

www.johdin.fi

*Anna ajatusten
nousta lentoon.*

mainostoimisto
SYNERGIA

Sortera®

Vaihtolavacom Oy on ympäristö-, vaihtolava- ja kuljetuspalveluihin keskittynyt yritys.

Tunnet meidät nykyään Sorterana.

OTA YHTEYTTÄ

info.vaihtolava@sortera.com, p. 050 2005

Valokeilassa

VALOKEILASSA – JORMA LUHTASELA

On keväinen lauantai-ilta Ojakkalan Hulttilassa. Poikkipuoliainen on juuri vapauttanut jääpeitteensä sinisille keväisille laineilleen.

Olemme Auvo Suomalaisen saunassa Jorman kanssa – perinteiset vihtalöylyt tiedossa.

Nykyisin Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistykseen kuuluva PoTeHu ry (Poikkipuoliainen, Tervlampi ja Huhmarjärvi -yhdistys) perustettiin 22.8.1997 Tervalammen koululla. Puheenjohtajana toimi alusta saakka Jorma Luhtasela. Suojeluyhdistyksen perustamiseen innoitti Enäjärven Vesy ry:n Antti Uusitalon ammattimaisella otteella johtama aktiivinen toiminta. Antti olikin yhdessä poikansa Juha Uusitalon kanssa mukana myös PoTeHu ry:n perustamistilaisuudessa sitouttamassa ja rohkaisemassa potehulaisia vesien-suojelutoimintaan.

”Kaikkien järviolueidemme, Poikkipuolaisen, Tervalammen ja Huhmarin, asukkaita ja mökkiläisiä saatiin mukaan jäseniksi ja myös johtokuntaan heti alusta alkaen - vesiensuojelusta innostuttiin! Hoitokalastus aloitettiin heti nuottauksin, rysä- ja verkkokalastuksin sekä kesällä että talvella. Varainkeruutoiminta käynnistettiin jäsenmaksuin ja myöhemmin saatiin tukea myös LUVY ry:ltä sekä Vihdin kunnalta”, kertoo Jorma.

”Yhdistystoiminta vei paljon aikaa - oli paljon tehtävää. Muistan myös ajankäytön jäsenmaksujen organisoimisessa ja perimisessä: piti oikeasti pyytää maksua jäseniltä, jotta toiminta mahdollistui”, tiivistää Jorma.

Voimakaksikko PoTeHu ry:n alkutaipaleella oli-

vat Jorma Luhtasela ja Kristian Rothoff. Toki mukana oli myös monta muuta aktiivista toimijaa. Ensimmäinen PoTeHu-sanomat -tiedotuslehti painettiin Teollisuusvakuutuksen kopiokoneella.

Nuottaustoimintaa toteuttivat mikkeliäiset kalastajat, ja ryhmän huollosta vastasivat myös rantojen asukkaat. ”Keitimme kalastajille mm. hernekeittoa, ja Tuomas Kekki oli aktiivisesti mukana hoitokala-vaihtolavojen poisviennissä. Tosi moni kyläläinen oli mukana talkoissa”, kertoo Auvo Suomalainen.

”Kalasatamien perustaminen ja kuntoon laitto oli olennainen osa hoitokalastusta kaikilla kolmella järvellä. Kokeilimme myös ns. kemikalisointimenetelmää purojen puhdistamisessa kemikaalipöntön kautta”, muistelee Jorma.

Rakennusinsinöörikoulutuksen saanut Luhtasela on ollut aktiivinen yhdistystoimija myös LUVY ry:ssä hallituksen jäsenenä sekä kylätoimikunnissa, vesiosakaskunnissa ja poliittisessa toiminnassa. ”Tämä vapaaehtoistyö vei paljon aikaa”, toteaa Jorma.

PoTeHu ry:n hallituksen puheenjohtajuus siirtyi 1990-luvulla Luhtaselalta Matti Väänäselälle ja sittemmin Matti Kruusille. Yhdistys jatkoi aktiivista hoitokalastusta, kosteikkojen peruskunnostamista ja toteutti uuden kosteikon rakentamisen. Yhdistykselle hankittiin myös kaislaleikkuri, joka tosin prototyypinä ei toiminut parhaalla mahdollisella tavalla.

”PoTeHu ry haluttiin liittää Vesy ry:n kanssa suuremmaksi kokonaisuudeksi, Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistykseksi, koska huomattiin, että omat rahkeet eivät enää riittäneet. Talkooväkeä ei ▶

SAHA JA HÖYLÄ HACKLIN
Alitalontie, Ojakkala

POLTTOPUUTA JA PUUTAVARAA

Markku Hacklin, markku@sahajahoylahacklin.fi, p. 0400 770 527
Mikko Hacklin, mikko@sahajahoylahacklin.fi, p. 0500 440 527

Kätevästi käteistä
sekä saldo- ja tilitiedot

Otto.

Otto.-automaateilla onnistuu
myös prepaid-liittymien lataus
ja lahjoitusten teko.

Kaikki automaatit: Otto.fi

K Rauta
NUMMELA

SÄÄSTÄ RAHAA
- ELÄ MUKAVAMMIN!

ollut riittävästi eikä rahoitusvoimaa tarpeeksi – tarvittiin leveämmät hartiat”, Jorma muistelee. ”Nyt Lasy ry:n menestystä vesiensuojelutoiminnassa yhdessä

LUVYn kanssa katsottaessa voidaan aidosti todeta, että päätös yhdistää voimavarat ja syventää toimintaa oli oikeansuuntainen.”

Jorman mukaan olisi tärkeää, että mahdollisimman moni vesialueen omistaja järjestäytyisi mukaan osakaskuntiin. Poikkipuoliasen eteläpäässä toimii Tervalammen osakaskunta, mutta muuten järvi-osakaskuntia ei ole haluttu perustaa, vaikka moni käytännön asia puoltaisi sitä. Aktiivinen osakaskuntatoiminta voi parhaimmillaan tukea merkittävästi vesiensuojelua ja auttaa sen organisoinnissa. Samoin ns. vesijättömaiden rahalliset myyntitulot ohjautuisivat nimenomaan osakaskunnalle mahdollistamaan vesiensuojelutoimintaa.

”Osakaskuntia tulisi olla, mutta ne pitää ensin perustaa. Jostain syystä tämä asia on ollut arka ja passiivinen. Toivoisin aktiivisuutta maanomistajien taholta. Syinä tilanteeseen lienevät aktiivisten vetäjien ja kiinnostuksen puute”, arvelee Jorma.

Jorma tiivistää vesiensuojelutoiminnan tulevaisuutta toteamalla, että se vaatii pitkää pinnaa, suunnitelmallisuutta ja rahaa. Hyvä mittari onnistumiselle on, kun koko kesän kaikkina kuukausina ”laarissa näkyvät omat varpaat” jalkojen ollessa järven pohjassa.

Järvemme ovat upea mahdollisuus rentoutua, soutaa, uida ja kalastaa. Hyvät ihmiset, nautitaan luonnosta järvillämme!

MATTI VÄÄNÄNEN

Kuva: Matti Väänänen

Tunnelmallinen Enä-Seppä

Leirit, leirikoulut, virkistyspäivät, koulutukset
ja tapahtumat ympäri vuoden

enaseppa.fi

 Enä-Seppä
Tapahtuma- ja leirikeskus

Kuva: Oliver Kolehmainen

ECOBAITS ON MUOVITON INNOVAATIO

Oletko koskaan miettinyt, miten jigikalastus vaikuttaa vesistöihimme? Vaikka jigikalastus on monille kalastajille tuttu ja mieleinen tapa tavoitella suuria saaliita, sen vaikutukset vesiekosysteemeihin saattavat helposti jäädä huomaamatta. Me kolme nummelalaista innokasta kalastajaa, jotka vietämme suurimman osan vapaa-ajastamme kalastamassa Enäjärvellä, olemme kuitenkin alkaneet pohtia, kuinka harrastuksemme vaikuttaa järven elinympäristöön.

Olemme tulleet siihen tulokseen, että on tärkeää tarkastella, miten jigikalastus voi muokata kalakantaa ja vesistön yleistä hyvinvointia. Jigikalastuksessa käytettävät pehmeät muovijigit muodostavat merkittävän ympäristöongelman vesistöille ja niiden ekosysteemeille. Suurin huolenaihe on jigimuovien hajoamattomuus – valtaosa jigeistä valmistetaan PVC-pohjaisesta muovista, joka ei maadu luonnossa, vaan säilyy vesistöissä vuosikymmeniä, jopa satoja vuosia. Tämä tarkoittaa, että jokainen pohjaan jäänyt tai katkennut jigi jää pysyvästi osaksi ekosysteemiä, kertyen pohjasedimentteihin ja rannoille.

Muovijigien hajoaminen aiheuttaa myös mikromuoviongelman. Ajan myötä jigit murenevät pieniksi muovihiekasiksi, jotka voivat päätyä planktoniin, kalojen, äyriäisten ja muiden vesieläimien elimistöön. Kun nämä eliöt päätyvät ravintoketjun kautta petokaloille ja lopulta ihmisille, muovin mukana kulkeutuvat haitalliset kemikaalit voivat päätyä myös ihmisten ruokavalioon. Erityisen ongelmallisia ovat ftalaatit ja

muut pehmentimet, joita käytetään jigimuovien joustavuuden parantamiseksi. Nämä kemikaalit voivat liueta veteen ja häiritä vesieläimien hormonitoimintaa ja lisääntymistä, mikä vaikuttaa pitkällä aikavälillä koko vesistön ekologiseen tasapainoon.

Toinen merkittävä ongelma on jigimuovien visuaalinen ja fyysinen vaikutus vesistöihin. Pohjaan kertynyt muovijäte voi peittää elintärkeitä lisääntymisalueita, kuten sorapohjaisia kutualueita, ja vaikeuttaa kalojen lisääntymistä. Lisäksi vesilinnut ja muut eläimet voivat erehtyä luulemaan muovijigejä ravinnoksi, mikä voi johtaa vakaviin ruoansulatusongelmiin ja jopa kuolemaan. Vesistöjen roskaantuminen ei ole pelkästään esteettinen haitta – se vaikuttaa suoraan vesiekosysteemin hyvinvointiin ja kestävyYTEEN.

Jigikalastuksen jatkuva suosio tarkoittaa, että muovijigien määrä vesistöissä kasvaa vuosi vuodelta. Ilman tehokkaita keinoja vähentää muovijätteen päätymistä luontoon, kalastuspaine voi johtaa yhä vakavampiin ympäristövaikutuksiin, joiden korjaaminen on hidasta ja kallista.

Jigikalastuksen ympäristövaikutusten vähentämiseksi tarvitaan uusia, kestävämpiä ratkaisuja, jotka pienentävät vesistöihin päätyvän mikromuovien määrää ja vähentävät tuotannosta syntyvää jätettä. Olemme kehittäneet liivatepohjaisen jigimateriaalin, joka tarjoaa perinteisten muovijigien kaltaiset ominaisuudet, mutta hajoaa luonnossa ajan myötä, jättäen

Jigikalastuksen ympäristövaikutusten vähentämiseksi tarvitaan uusia kestävämpiä ratkaisuja

Yhdessä olemme enemmän

Onnistumisen ainekset leipomoille, elintarviketeollisuudelle ja ammatti-keittiöille kaikkialla Suomessa.

Condite Oy - puh. 02 4365 900

RAKENNUTTAMISEN JA KIINTEISTÖALAN AMMATTILAINEN

Itämerenkatu 1, 00180 Helsinki
www.indepro.fi

KONESUUNNITTELUPALVELUT
041 456 6462

jälkeensä vain luonnollisia, biologisesti turvallisia yhdisteitä. Tämä vähentää merkittävästi muovijätteen aiheutuvaa kuormitusta vesistöissä ja estää mikro-muovin kertymistä kaloihin. Materiaalin kehityksessä on panostettu kestävyys- ja joustavuuteen, jotta se vastaa kalastajien tarpeita ilman perinteisen muovin haittoja. Lisäksi kotimainen tuotanto mahdollistaa lyhyemmät kuljetusmatkat ja paremman valvonnan materiaalien alkuperästä, mikä tekee ratkaisusta ekologisempaa verrattuna perinteisiin muovijäteihin, joiden valmistus ja kuljetus kuormittavat ympäristöä huomattavasti enemmän.

Kehitämme myös ratkaisuja, jotka tukevat jigien kiertotaloutta. Käytöstä poistettuja jigijä voidaan kerätä, sulattaa ja muovata uudelleen, jolloin ne saavat uuden elämän uusina jigikalastustuotteina. Tämä prosessi vähentää uusien raaka-aineiden tarvetta ja pienentää tuotannon ympäristövaikutuksia. Usein rikkiäiset jigijä jäävät lojumaan varastoihin tai kalastuspaikoille ja pahimmassa tapauksessa päätyvät rannoille ja vesiin roskaamaan ympäristöä. Kierrättämällä nämäkin jigijä voidaan ottaa uudelleen käyttöön materiaali, joka muuten jäisi hyödyntämättä. Tämä luo mahdollisuuden ohjata käytetyt jigijä osaksi kestävää tuotantokiertoa sen sijaan, että ne muuttuisivat

ympäristöhaitaksi.

Näiden ratkaisujen avulla voidaan vähentää paikallisen jigikalastuksen ympäristöhaittoja merkittävästi. Kun biohajoavien ja kierrätettyjen jigien käyttö yleistyy, vähenevät sekä uusien muovituotteiden valmistuksesta aiheutuvat päästöt että muovisaasteen haitat vesistöissä. Jokainen pohjaan jäämättä poistettu jigijä on askel kohti ekologisempaa huomista kalastuksen parissa, ja kestävät ratkaisut voivat muokata kalastuskulttuuria ympäristön kannalta vastuullisempaan suuntaan.

OLIVER KOLEHMAINEN
ANTON PALOMÄKI
IIRO HOLAPPA

Kirjoittajat ovat Vihdin lukion opiskelijoita ja aktiivisia vapaa-ajan kalastajia.

Instagram: @ecobaits_official

Facebook: EcoBaits

TikTok: ecobaits

Sähköposti: ecobaitsbusiness@gmail.com

NUUKSION TAIKA

Tule Nuuksioon!

Tunnelmallinen Wäinölän hirsitupa juhliin ja yritystilaisuuksiin 40 henkilölle, majoitus rantahuvilassa 14 vieraalle ja yleinen Ainolan metsämökki kahdelle. Tervetuloa Poikkipuoliaisen rannalla!

nuuksiontaika.fi

TUOREITA LEIVONNAISIA

HENNOLAN KOTILEIPOMO

Jauhot, leivät, leivonnaiset oman pellon viljasta.

JOKA LAUANTAI NUMMELAN TORILLA
HENNOLA, LEPLUHDANTIE 73, OJAKKALA
P.0443276737

Laatumetalli Oy

laatumetalli.fi

Rakennusleevi Oy

rakennusleevi.fi

Vihdin Kuumasinkitys Oy

vihdinkuumasinkitys.fi

Myymälässämme monipuolinen valikoima laadukkaita kesäkukkia

Myös monivuotiset pihakasvit

- havukasvit
- pensaat
- köynnökset
- perennat
- lannoitteet
- ruukut ja korit
- hedelmäpuut
- marjapensaat
- mansikantaimet
- yrtit
- vihannesten taimet

ONNELAN PUUTARHA

Härkäniementie 4, Ojakkala Ark. 9-19, la 9-17, su 10-17
0440 676 077 www.onnelanpuutarha.fi

*Tule ja koe
kukkaloisto
puutarhalla*

Hyvää kalaa ympäri vuoden!

Yritysmyynti Tuomaan Kalatukku Oy

0500 440 181

toimisto@tuomaankalatukku.fi

Vihdin Enäjärven hyväksi!

Kalaisin kesäterveisin

Tuomas Kajasola

050 500 4520

TERVEISET SIUNTIONJOEN ALKULÄHTEILTÄ – VASTUULLISTA MATKAILUA SUKUPOLVELTA TOISELLE

Matkailu

Hawkhill on kolmannen polven perheyryitys, jonka alkujuuret ovat Karjalassa. Sotien jälkeen, vuonna 1947, vaarimme Eino ja mummimme Toini rakensivat rintamamiestalon ja ryhtyivät pienviljelijöiksi Järventaustantien varrella sijaitsevalle pienellä Tuomelan tilalla. Maatalouden sivuelinkeinoksi vaari keksi alkaa rakentaa mökkejä omistamalleen syrjäiselle metsäpälställe Kaitlammen rantaan. Ensinnäkin täytyi tehdä tie, sitten rakentaa sauna itselle. Sen jälkeen alkoi mökkivuokraustoiminnan rakentaminen.

Mökit nousivat Kaitlammen rantaan ja olivat pitkään hyvin yksinkertaisia – aikansa lapsia. Seuraavat sukupolvet ovat kehittäneet toimintaa edelleen ja vanhojen mökkien tilalle on rakennettu uusia, modernimpia. Tietyt perusasiat ovat kuitenkin olleet kaikille sukupolville tärkeitä, ja kukin sukupolvi on toteuttanut niitä senhetkisen parhaan tietonsa mukaan. Näitä arvoja ovat luonnon kunnioittaminen, mökkilammen rauha sekä se, että ollaan osa Tervalammen kyläyhteisöä.

Jos meidän Eikka-vaari oli pioneiri mökkivuokrauksessa, on meidän sukupolvemme pyrkinyt kunnostautumaan vastuullisen matkailun kehittämisessä. Vesien suojelu ja niiden tilan parantaminen on yksi toimintamme päämäärinä. Kaikkiin mökkeihin on asennettu määräykset täyttävät imeytyskentät vähintään 50 metrin päähän rannasta. Olemme lisäksi rajoittaneet veden virtaamaa hanoissa, jotta imeytettävän veden määrä pysyisi mahdollisimman pienenä – ja samalla säästyisi myös pohjavettä.

Ennallistimme alueellamme sijaitsevan kuuden hehtaarin Haukansuon yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Suo toimii nyt hiilinieluna, ja samalla parannetaan lähivesistöjen tilaa. Suoveden virtaamat Haukansuolta ovat loppuneet, eikä vettä päädy enää Ruu-

hilampeen. Tavoitteena on jatkaa vielä Kalattoman lammen puron ennallistamisella, jotta virtaama loppuisi myös sieltä.

Järventaustantien varrella sijaitsevan pelto-alueemme käyttö on myös kokenut muutoksia viimeisten viiden vuoden aikana. Pellon pääojasta on suora yhteys Poikkipuoliaiseen, joten olemme lopettaneet pussilannoituksen ja pyrimme palauttamaan pellon alkuperäiseen hakamaamuotoon tai ainakin lähemmäs sitä. Tämä lisää selkeästi pellon kasvuston biodiversiteettiä.

Olemme myös tarttuneet peltojen ja niittyalueiden lupiinongelmaan. Pyrimme jatkossakin niittämään ja kitkemään lupiinit vuosittain niin pitkään kuin on tarpeen. Nuuksion järviylängöllä ja sitä ympäröivissä kylissä järjestetään koordinoimamme Lupin Battle -tapahtuma, jonka aikana kannustetaan kaikkia tahoja poistamaan lupiinit ja estämään niiden leviäminen. Tervalammen kylätalolle tulee jätelava, jonne lupiinjätteet voi maksutta toimittaa. Lupiinin niittotapahtuman ajankohta on 1.-8.6.2025. Lisätietoa tapahtumasta tulee Tervalammen Facebook-sivulle, tervetuloa mukaan!

Pyrimme myös osallistumaan vuosittain vähintään yhteen talkootapahtumaan, jonka Lasy ry järjestää. Viime marraskuussa pääsin mukaan nuottaamaan särkeä Poikkipuoliaiselle. Oli hienoa kuulla, että hankkeen jatkorahoitus on nyt turvattu ja tärkeä työ voi jatkua.

ANNU HUOTARI

Yrittäjä

Hawkhill Oy

+358 456251191 annu@hawkhill.fi www.hawkhill.fi

Työmaapalveluja rakennusliikkeille ja yksityisille pienrakentajille

- **Timanttisahaus ja -poraus**
- **Purkutyöt**
 - kokonaispurku, julkisivupurku, parvekepurku, teollisuuspurku, asbestipurku
- **Vahinkosaneeraus**
- **Betonlattioiden hionta ja jysintä**
- **Julkisivujen puhdistus**
- **Louhintä**
- **Maa-ainesten seulonta**
- **Kierrätys**

www.gles.fi
p. 050 2400

SIUNTIONJOEN LATVAJÄRVIERN SUOJELUYHDISTYS LASY RY

LASYN JÄSENEKSI?

Tue paikallista vesiensuojelua - liity Lasyn jäseneksi!

Lasyn jäsenenä tuet toimintaa, jolla vaikutetaan Enäjärven, Poikkipuoliaisen, Tervalammen, Huhmarjärven ja Siuntionjoen sekä Itämeren tilan parantamiseen.

Vuoden 2025 jäsenmaksu on 35 euroa.
Jäsenmaksulla ei ole ylärajaa.
(rahankeräyslupa RA/2022/645)

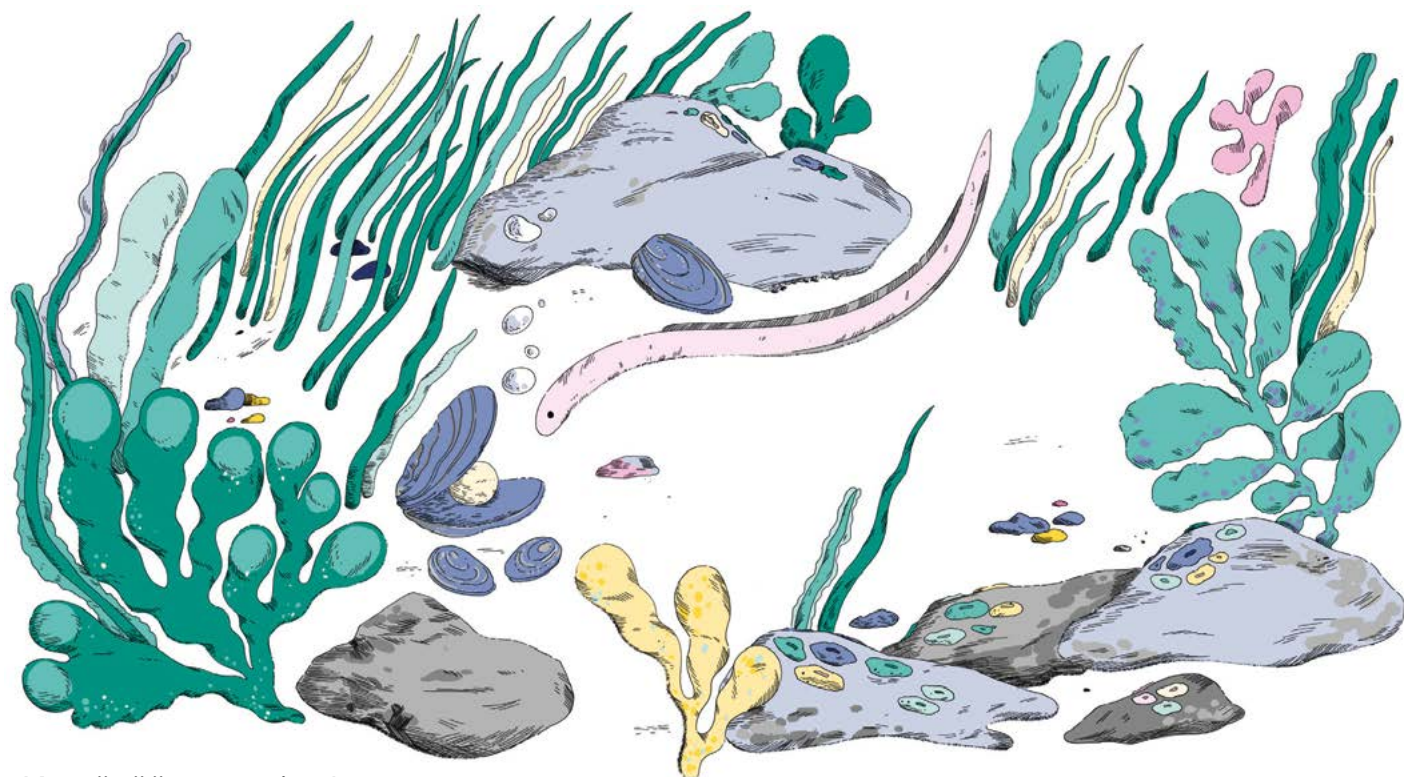
HUOM! Muista kirjoittaa maksun viesti-kenttään nimesi ja sähköpostiosoitteesi (älä käytä @-merkkiä, kirjoita at)

Jäsenmaksun maksamalla annat luvan tallentaa nimesi ja sähköpostiosoitteesi Lasyn jäsenrekisteriin.
Rekisterin tietoja käytetään jäsenviestintään.

Lue lisää: www.vihdin-lasy.fi
Facebookissa: <https://www.facebook.com/LasyRy>
Ota yhteyttä: vihdin.lasy@gmail.com

TILISIRTO GIRERING	Saajan tilinumero Mottagarens kontonummer	IBAN FI32 5297 0020 0198 66	BIC OKOYFIHH		
	Saaja Mottagare	Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistys ry	Maksajan nimi ja sähköpostiosoite, esim. Vertti Vesiensuojelija vertti.vesiensuojelija(at)mail.fi		
	Maksaja Betalar				
	Allekirjoitus Underskrift		Viitenro Ref.nr	ei viitettä	
	Tilitä nro Från konto nr		Eräpäivä Förf.dag	HETI	Summa 35 euroa

Kestävää suunnittelua
vihreämmin, viisaammin ja vaikuttavammin!

nomaji.fi

Elinympäristöjä luonnon ehdoilla

NOMAJI

RAKENNUSMOODI

Hyvin tehty työ puhuu puolestaan

Kokonaisvaltaiset julkisivu-urakoinnin sekä korjausrakentamisen palvelut
www.rakennusmoodi.fi

Kuva: Petteri Kiiskilä

Kalatuote

STELLA NATURA OY – LUONNON TÄHTI JALOSTAA JÄRVIEMME HOITOKALASTUSSAALISTA

Yrittäjät Jukka Vanhala ja Henri Vainio Lohjan Sammatista ovat lähes rajattomien mahdollisuuksien äärellä innovoidessaan täysin uudenlaisia koirien ja kissojen ruokia hoitokalastetusta kalasta, joka on pyydetty Siuntionjoen latvajärvistä.

"Olemme noutaneet merkittävän määrän, noin 100 tonnia, hoitokalastettua kalaa pääosin Enäjärveltä, Poikkipuolaiselta, Tervalammelta ja Huhmarjärveltä syksyllä 2024. Stella Natura Oy tuo markkinoille aivan uudenlaisia eläinruokia ennen kesää 2025", kertoo yrityksen hallituksen puheenjohtaja Henri Vainio.

Keksijä ja innovatiivisen idean isä Jukka Vanhala on elintarvikkealan rautainen ammattilainen. Pitkä työkokemus elintarviketeollisuuden eri yrityksissä, erityisesti Pohjois-Suomessa, on antanut hänelle vahvaa osaamista muun muassa fermentointiprosesseista. "Järvistämme saatavat kalamassat fermentoidaan maitohappobakteereilla, jotka parantavat kalamassan makua, rakennetta ja säilyvyyttä. Fermentoinnin jälkeen kalamassa kuivataan, jolloin sen säilyvyys on erinomainen. Lopulliset tuot-

teet rakkaille lemmikeillemme tulevat olemaan prinsimakkaran kaltaisia herkkupaloja, jotka ruiskutetaan syötävään kollageenisuoleen", kertoo Vanhala.

"Olemme tehneet huolellisia tuotetestauksia investoimillamme laitteilla uudessa tehtaassamme. Oma asiakasraatimme – omat koiramme – ovat olleet suorastaan hulluina kalaherkkuihimme. Herkkupalat on ahmittu ensimmäisenä lautasilta, vaikka tarjolla on ollut muutakin mieliruokaa kuten lihaa ja erilaisia koiranruokia", toteaa Jukka. Kissatkin herkuttelivat, tosin kuivamuona maistuu niille paremmin kostutettuna kastikkeilla tai vedellä.

Stella Natura on tehnyt ihmeen! Tämänkaltaista eläinruokaa ei aiemmin yksinkertaisesti ole ollut olemassa. Stella Naturan toiminta täyttää monia ajan trendejä ja kriteerejä: turvallisuus, vastuullisuus, puhtaus, ympäristöystävällisyys, luonnollisuus, erittäin hyvä ravintoarvo ja mahtava maku. Ruoka on raakaravintoa jo valmistusprosessinsa puolesta. Se säilyy hyvin ilman lisäaineita ja on täysin luonnollisesti valmistettua täyttä kalaa. Proteiinipitoisuus on yli 60 %, rasvapitoisuus terveellistä

Tämänkaltaista eläinruokaa ei aiemmin yksinkertaisesti ole ollut olemassa

►

UUSI 2025 MALLISTO NÄHTÄVILLÄ!

RAM

TUNGSTEN

LIMITED NIGHT

RHO

LARAMIE NIGHT

OSTO • MYYNTI • VAIHTO • RAHOITUS

CARVISTA.FI

RAM

**VIRALLINEN RAM
MAAHANTUOJA**

**KATSO KAIKKI MALLIT
CARVISTA.FI**

Henri Vainio ja Jukka Vanhala esittelevät kuivattua koiranruokaa, kalamassaa joka on käynyt läpi fermentointi- ja kuivatusprosessin. Kuvat: Matti Väänänen

kalanrasvaa yli 20 %. Nämä arvot ylittävät tuplasti markkinoilla olevien eläinruokien vastaavat ravinto-
arvot. Luonnollisesti luonnosta – ei prosessoitua, eikä
allergisoivaa ruokaa.

Turvallisuus varmistetaan tarkalla eräseuran-
nalla: tiedämme, mistä järvestä kalat on pyydetty,
milloin ja kuka ne on kalastanut. Mahdolliset loiset
kalassa eliminoidaan pakastamalla se ennen raaka-
ravintoprosessia. ”Kyse on lähiruosta – omasta ko-
timaasta, Suomesta”, toteavat yrittäjät innostuneesti.

Hoitokalastuksessa nostettu kala eläinruo-
kana on myös merkittävä ympäristöteko. Kalamas-
soja ei tarvitse enää kuljettaa kompostiin tai kä-
sittelylaitoksiin – eikä maksaa tästä prosessista.
”Tulevaisuudessa haluamme päivittäin maksaa jo-
takin järvien suojelijoille ja heidän yhdistyksilleen”, to-
teaa Jukka Vanhala.

Suomen järvissä hoitokalastuspotentiaa-
li on kymmeniä miljoonia kiloja vuodessa, mut-
ta sitä hyödynnetään vielä heikosti. Hoitokalas-
tuskalaa on järvissämme yli 100 kg per hehtaari.
Ihmisravinnoksi hoitokalastuskala on usein hankala
käyttää esimerkiksi sen koon vuoksi. Tulevaisuuden
visioomme kuuluu valikoiman laajentaminen myös
riistaeläinten sivutuotteisiin. Uniikkia prosessia ollaan
jo patentoimassa, ja kotimaan lisäksi vientimarkkinat
ovat tulevaisuudessa kiinnostava mahdollisuus. ”Stel-
la Natura merkitsee puhtautta ja terveyttä koirille ja
kissoille – kotimaan puhtaasta luonnosta. Olemme
vihreä ja paikallinen lohjalainen perheyrittäjä, ja osaa-
misemme perustuu yrittäjyyteen ja luonnontuottei-
den jalostamiseen luonnollisesti”, kiteyttää Vanhala.

Lasy ry ja LUVY ry saavat yrittäjiltä suuren tun-
nustuksen arvokkaasta työstään järvien hyväksi.
”Arvostamme toimintaanne. Olette monessa asiassa
edelläkävijöitä, ja me haluamme olla osa tätä tärkeää
järvien suojelutyötä”, Vanhala toteaa.

Uusia innovatiivisia koiranruokia aletaan mark-
kinoida toiminnan alkaessa yrityksen omassa verk-
kokaupassa osoitteessa www.stellanatura.fi.
Myöhemmin tuotannon vakiintuessa yrittäjät suunnit-
televat yhteistyötä myös paikallisten vähittäiskauppo-
jen kanssa, jotka ovat jo osittain mukana järvien suo-
jelutyötä tekemässä.

MATTI VÄÄNÄNEN

STELLA NATURA

ILLILÄN TILAMYYMÄLÄ

www.facebook.com/illilantila
www.instagram.com/illilantila

plastex®

Valmistettu Suomessa

Lohjan Varastointipalvelut Oy

Jovant OY

Experto credite !

ProjektiMESTARI

vuodesta 1998

mp
maustepalvelu

Kuntalainen

Kuva: Helena Kuusholma

ENÄJÄRVEN TULEVAISUUS NÄYTTÄÄ LUPAAVALTA

Enäjärvi on kokenut merkittävän muutoksen aktiivisten suojelutoimien ansiosta viime vuosien aikana. Tehokalastuksen ja muiden vesiensuojelutoimien myötä veden laatu on huomattavasti parantunut, mikä on ollut erityisen ilahduttavaa meille järven aktiivikäyttäjille ja uinnista nauttiville.

Vielä muutama vuosi sitten veden sameus ja leväkukinat tekivät uimisesta ajatuksenakin mahdotonta. Nyt vesi on kirkastunut silminnähävästi, ja voin vihdoin nauttia Enäjärven uimisesta, etenkin alku- ja keskikesällä, ilman huolta levästä. Tehokalastus on ollut ratkaisevassa roolissa järven kunnostuksessa, sillä runsaat särkikalakannat ovat heikentäneet veden laatua. Nyt, kun särkikaloja on vähennetty, järven tila on huomattavasti parantunut.

Järven parantunut tila merkitsee minulle todella paljon – puhdas vesi on meille kaikille suuri ilo ja etu. Kun vesi on puhdasta ja kirkasta, siitä nauttivat niin vakituiset asukkaat, kesäasukkaat kuin satunnaisetkin kävijät. Tämän eteen on tehty valtavasti työtä, mutta

työ ei ole vielä ohi. On yhä paljon pitkäjänteistä tehtävää, jotta voimme varmistaa Enäjärven hyvän tilan säilymisen ja paranemisen entisestään.

Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistys ry (Lasy ry) on tehnyt arvokasta työtä Enäjärven tilan parantamiseksi, mutta lisää vapaaehtoisia tarvitaan. Järven kunnon ylläpito vaatii jatkuvaa panostusta, ja siksi olisi hienoa, jos useammat alueen asukkaat ja yritykset lähtisivät mukaan yhdistyksen toimintaan ja talkoisiin. Pienelläkin panoksella on suuri merkitys. Kun kaikki kantavat kortensa kekoon, voimme varmistaa, että Enäjärvi pysyy uimakelpoisena ja elinvoimaisena tulevillekin uimisesta ja kalastuksesta nauttiville sukupolville.

Enäjärven tulevaisuus näyttää lupaavalta, mutta sen säilyttäminen puhtaana ja hyvinvoivana edellyttää jatkuvaa huolenpitoa ja yhteisöllistä työtä.

**Järven
parantunut tila
merkitsee minulle
todella paljon**

HELENA KUUSHOLMA
Enäjärven aktiivikäyttäjä

VESI VIRTAA AJASSA JA VASTUU SIIRTYY SEN MUKANA

EERIKKI VILJANEN
Maatalousyrittäjä, kansanedustaja,
Vihdin kunnanvaltuuston
puheenjohtaja, perheenisä

Olen karjankasvattaja, luomuviljelijä ja päättäjä. Arkeni kuluu navetassa, pellolla ja päätöksenteon pöytien äärellä. Mutta ennen kaikkea olen pienten poikien isä. Olen huomannut, että lapseni ovat muuttaneet tapaa, jolla katson maailmaa ja omaa työtäni. Kun kuljen tilan mailla ja katson Oinasjoen virtausta peltojen halki, ajattelen entistä useammin "minkä perinnön me jätämme heille?"

Oinasjoki on vesistöksi kovin vaatimaton, mutta se on osa sitä sielunmaisemaa, jossa olen kasvanut. Se on osa suvun historiaa, mutta myös osa tulevaisuutta. Ei vain meidän perheellemme vaan koko yhteisölle. Se halkoo rauhallisesti maitamme, mutta joki ei ole vain maisemallinen yksityiskohta – se on osaltaan myös muistutus siitä, että viljely, eläinten kasvatusta ja luonto kulkevat käsi kädessä.

Luomutilalla eläminen ja työskentely on valinta, jossa jokapäiväiset päätökset tehdään pitkän aikavälin ehdoilla. Meillä tuotanto perustuu eläinten hyvin-

vointiin, luonnon kiertokulkuun ja siihen, että maa jää seuraavalle sukupolvelle vähintään yhtä hyvässä kunnossa kuin se meille tuli. Tämä ei tarkoita täydellisyyttä, se tarkoittaa vastuunkantoa ja vastuullisia valintoja, joita tehdään tämän ajan tiedoilla.

Vesiensuojelu ei ole meillä jokapäiväinen iskusana, vaan osa isompaa kokonaisuutta. Suojavyöhykkeet, mahdollisimman katkeamaton kasvipeitteisyys ja huolellinen lannan käsittely eivät ole meille vain ehtoja, vaan käytännön ratkaisuja, joilla varmistetaan, ettei joki kanna mukanaan sellaista, mikä ei siihen kuulu. Ei siksi, että se olisi pakko, vaan siksi, että se on oikein niin tuotannon, talouden kuin ympäristökin kannalta.

Päättäjänä näen, miten tärkeää on, että maaseudun ääni kuuluu ja että ratkaisut lähtevät arjesta eikä niitä sanella ylhäältä päin. Tarvitsemme tarpeista nousevaa, käytännönläheistä politiikkaa, jossa viljelijää ei nähdä uhkana vaan välttämättömänä

Olemme erikoistuneet eri materiaalien
PNEUMAATTISEEN SIIRTOON, joka tapahtuu
suurta ilmamassaa hyödyntäen.

Suoritamme suurtehoimurointia, -puhallusta
ja korkeapainepesua tehokkaan kaluston
ja **KOTIMAISIN VOIMIN**. Toimipisteemme on
Klaukkalassa ja toimimme Etelä-Suomen
alueella.

Olemme suorittaneet lukuisia mm. talojen
alustilojen uudistamisia, vanhojen eristeiden
poistoja välipohjista ja seinistä, viemäri-
linjojen kanaalien imurointeja ja täyttöjä.

Janne Jussila
050 042 9422

kumppanina. Missä vesistöt, viljely ja elinkeinot elävät
rinnakkain, eivät toistensa kustannuksella tai olemal-
la uhka toisillensa.

Kun katson poikiani ja mietin heidän tulevai-
suuttaan, haluan heidän näkevän kirkkaan virran,
kuulevan kevätpurot ja kokevan tunteen työstä, jos-
sa näkee kättensä jäljet ja tuntee kumppanuuden
luonnon kanssa. Selvää on, ettei pelkkä tunne elätä
tai mahdollista vastuullisen viljelyn jatkumista. Rat-
kaisevaa on, että kuluttajina me kaikki ymmärrämme
ruoantuotannon kokonaisuuden ja teemme valinto-
ja, jotka mahdollistavat tämän kumppanuuden jatku-
vuuden. Tämä ei ole vain meidän sukupolvemme asia,

tämä on jatkuva ketju, jonka lenkkejä me olemme. Se,
miten me toimimme nyt, vaikuttaa siihen, mitä tulevat
sukupolvet näkevät, kokevat ja elävät aikanaan.

Oinasjoen virta ei pysähdy. Eikä pysähdy mei-
dän vastuummekaan.

Oinasjoki laskee Hiidenveteen, joka on osa
Karjaanjoen vesistöä.

Tutustu Hiidenveden suojeluun:
<https://luvy.fi/hankkeet/hiidenvesi/>

ROMUKAUPPIAASI UDELLAMAALLA!

**OSTAMME JA VASTAANOTAMME
KAIKKEA METALLIROMUA POLKUPYÖRÄSTÄ KIVIAUTOIHIN**

- Harjateräs, palkit, putket, leikattava rauta
- Värimetallit: kupari, messinki, kaapelit, rosteri, alumiini, lyijyakut
- Puhdas ja sekapelti
- Käytöstä poistuneet koneet/laitteet

Kysy isojen erien nouto-/lavapalvelua

Metallipurkaus Oy VASTAANOTTOPISTE: Vanha Turuntie 873, Lohja
040 763 9863 • www.metallipurkaus.fi

Tehdään romukauppaa
jo tänään!

Seuraa meitä
@metallipurkausoy

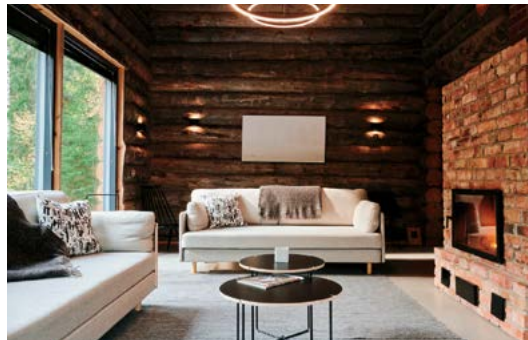
Asianajotoimisto Niinimäki & Enroos Oy

Puhelin (09) 2224 522
www.niinimaki-enroos.fi
Tuusantie 1 (Linjaportin talo 2. krs.), Nummela
Asianajotoimintaa vuodesta 1982

YRITYSVIERAILLE
RÄÄTÄLÖIDYT
KOKOUSPALVELUT JA
KORKEATASOISET
KOKOUSHUVILAT
NUUKSISSA.

TULE PERHEESI KANSSA
LÄHILOMALLE
HUVILAKYLÄÄMME
NAUTTIMAAN NUUKSION
KANSALLISPUISTON
MAISEMISTA.

hawkhill.fi.

VESIENSUOJELUSSA TAPAHTUU

Lasyn vuosikokous ke 28.5.2025

Klo 18 Ojakkalan Urheilutalolla (Kenttätie 4, Ojakkala)

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n (LUVY) webinaari ma 26.5.2025

Ratkaisuja järvien rehevöitymiseen – näin noidankehä katkaistaan

Klo 13-15, <https://luvy.fi/tapahtuma/webinaari-ratkaisuja-jarvien-rehevoitymiseen-nain-noidankeha-katkaistaan/>

Nuukio LupinBattle 1.–8.6.2025

<https://www.nuukiolakeland.fi/lupinbattle>

Puutarha- ja vesistöpäivä la 14.6.2025

Klo 10-15 Onnelan puutarhalla (Härkäniementie 4, Ojakkala)

Alien Battle vieraslajitalkoot 2025 Vihdissä 9.–15.6.2025

ARKKITEHTITOIMISTO MAISA LUHTASELA

Tervalammentie 689 D
03220 Tervalampi

040 - 526 8439
maisaluhtasela@elisanet.fi

TILAISUUTESI OSALLISTUA VESIENSUOJELUTYÖHÖN?

Etsimme Poikkipuoliaiselta kansalaisasiantuntijaa levätutkimukseen

Tehtävä sisältää tutkimusnäytteen ottamisen viikottain järven ollessa jäätön. Lisätietoja tehtävästä saat yhdistykseltä: vihdin.lasy@gmail.com, www.vihdin-lasy.fi

Bonne & DSV – ympäristövastuullista yhteistyötä!

Suomessa on tutkitusti maailman mittakaavassa erinomainen ilmanlaatu ja Suomi on tunnetusti tuhansien järvien maa. Näistä järvistä jo yksinomaan Lohjalla ja Vihdissä sijaitsee noin sata, joista Lohjanjärvi on Uudenmaan suurin. Enäjärvi on yksi Siuntion vesistön latvajärvistä. Puhtaasta vedestä valmistetaan myös Suomen parhaat mehut ja soseet lohjalaisen Bonne Juomat Oy:n toimesta.

"Luonnolliset raaka-aineet, sitoutuneet ammattilaiset ja tehokkaat tuotantoprosessit ovat meillä jokaisen tuotteen laadun taustalla", toteaa Bonne Juomat Oy:n toimitusjohtaja Matti Väänänen. Ympäristövastuullisuus on myös erittäin tärkeää, ja silloin oman toiminnan ohella oikeat kumppanivalinnat korostuvat. "Tuotantoympäristössä ympäristöasiat ovat tärkeässä roolissa, oli sitten kyse hävikin pienentämisestä tai pakkausmateriaalien valinnasta", Matti toteaa.

Kuljetusten ja varastoinnin osalta Bonne on tehnyt yhteistyötä DSV Solutions Oy:n kanssa vuodesta 2017 lähtien. DSV:llä ympäristöasioihin suhtaudutaan myös erittäin vakavasti. "Suomessa DSV:n varastot on Bonnen ja DSV:n yhteistyön aikana saatu hiilineutraaleiksi ja varastosta tapahtuva jakelu siirtyi biopolttoaineen piiriin vuoden 2024 alusta alkaen. Se, että yritykset kantavat ympäristövastuunsa on tänä päivänä lähes toiminnan elinehto", sanoo DSV:n myyntijohtaja Toni Palmumaa.

Bonnen & DSV:n yhteistyö käynnistyi, kun Bonne halusi saada omat tilansa paremmin tuotannon käyttöön. Yhteistyö on ollut osaltaan vaikuttamassa siihen, että Bonnen tuotteita on viety aina Koreaan asti. Ja kuten sanonta kuuluu, pienistä puroista muodostuvat suuretkin järvet. Siksi Bonne & DSV haluavat olla mukana tukemassa myös LASY ry:n toimintaa. Pidetään huolta Suomen arvokkaista vesistöistä.

Bonne™
ARCTIC HAPPY JUICERY

DSV

PETRI TUOMI-NIKULA
Suurlähettiläs

JOUTSEN JA DEMOKRATIA

Kesäasunnon eteen laskeutui kuuden nuoren laulu-joutsenen lauma. Pääsiäispäivän näytökseen Poikki-puoliaisella kuului hippaleikkiä, kilpasukellusta, kau-
lojen hieromista toisiaan vasten, lentelyä hirmuisen huudon säestyksellä ja kilpailua siitä, kenen siipi läp-
syy tykimmin! Mahtava spehtaakkeli.

Suomessa parasta on luonto. Ja demokratia. Luonnosta pidetään huolta elämällä siivosti: kier-
rättämällä, kuluttamalla vain se mikä on tarpeellista sekä pelastamalla ja puhdistamalla se, minkä edeltä-
vät, vähemmän asioista tietäneet sukupolvet sotkivat. Demokratian perushoitoon kuuluu puolestaan ää-
nestäminen vaaleissa. Vain välinpitämätön tai kovin huonosti asioita ymmärtävä jättää äänestämättä – ja
pitämättä huolta ympäristöstä. Tie helvettiin on tun-
netusti kivetty hyvillä aikomuksilla, mutta kyllä sinne välinpitämättömyydellä ja itsekkyydelläkin pääsee. Si-
tä meillä on esimerkkejä idässä ja lännessä.

Venäjänsä hyökkäys Ukrainaan runsas kolme vuotta sitten järkytti eurooppalaisten turvallisuuden-
tunnetta. Vallanvaihdos Yhdysvalloissa on horjuttanut sitä entisestään. On kovin vähän asioita, joihin yksit-

täinen ihminen voi vaikuttaa tämän epävarmuuden poistamiseksi.

Viisas keskittyy siihen, mihin voi vaikuttaa: pitää huolta läheisistä ja ympäristöstä – ja kasvattaa sitä hy-
vää pääomaa, jonka olemme saaneet ja joka jää seu-
raaville sukupolville.

Jäsenyys Siuntionjoen latvajärvien suojeluyh-
distyksessä (Lasy) on helppo, ensimmäinen askel vas-
tuun ottamiseen. Kunnostamalla Poikkipuoliaisien, Enäjärven, Tervalammen ja Huhmarjärven saam-
me kuntoon omat kala-, uima- ja joutsenten leikkive-
det. Samalla puhdistuu Itämeri joki joelta – vähän ker-
rallaan. Sitä ei kukaan muu tee puolestamme. Se on
mahdollista – jos niin haluamme.

Jos asiaa kysyttäisiin joutsenilta, ne suosittelisi-
vat äänekkäästi jäsenyyttä Lasysa. Ja koska ne ovat
fiksua lintuja, myös äänestämistä vaaleissa. Toimiva
demokratia on paras luonnon turva.

Kirjoittaja on kesäasukas ja intohimoinen
vesiensuojelija Poikkipuoliaisien rannalta

LASYN LÖYTÄÄ!

Lisätietoa tulevista tapahtumista sekä Lasyn toiminnasta löydät Lasyn Facebook-sivuilta

@LASYRY

WWW.VIHDIN-LASY.FI

Yhdistyksemme kiittää lämpimästi toimintaamme tukeneita yhteistyökumppaneita!

